

Korunk új, egyre nagyobb tömegeket megmozgató szenvedélye — az utazás. Barátokkal, idegekkel ismerkedni, világot látni, elmerengeni a Kreml falai alatt, megmászni az Alpok bércéit, hűsölni a Balaton vizében — mindez nemes, okos, hasznos szenvedély. Európában az idegenforgalom a háború előttinek a négyeszeresére emelkedett.

Ezzel szemben hazánkban egyhatodára csökkent. Nagyon kevés külföldi jön Magyarországra.

Kedvezőtlen számok

A tőkés Magyarországon 1937-ben 180 000 napot töltöttek az idegenek csak a Balaton mellett. 1957-ben, tavaly, mindössze 45 000 napig tartózkodtak külföldiek az országban. (A hivatalos utazásokat nem számítva.) Ausztriában az elmúlt évben 6 millió külföldi turista fordult meg. Nálunk 1956-ban, a legjobb évben, az IBUSZ 30 ezer embert látott vendégül.

Kedvezőtlen számok ezek. Még akkor is, ha figyelembe vesszük az ellenünk folytatott imperialista rágalomhadjáratot, amely miatt sok nyugati turista elkerüli hazánkat. De mit tettünk mi, az idegenforgalommal hivatalból foglalkozó magyar szervek, hogy negcáfoljuk a külföldi híreszteléseket, hogy Keleten és Nyugaton gyarantó kedvet, gusztust csinálunk a magyarországi látogatóknak?

Sajnos, édeskeveset. Igen nyenge, majdhogynem nulla a külföldi propagandánk!

A háború előtt fél Európa tele volt az ilyen jelszavakkal: Budapest a Duna királynője, Budapest fürdőváros és így tovább. 1939-ben az IBUSZ a következő utakat szervezte, sok tízezer külföldi részvevővel: Három nap Budapesten, Három gyógyhét Budapesten. Egy boldog hét Magyarországon, Három nap Lillafüreden, Egy vidám hét a Balatonon, Két hét a napsugaras Tisza partján, Szegeden.

És ma?

A nyugati átlagpolgár alig tud többet Magyarországról, mint amennyit valamikor az iskolában megtanult. Alig tud valamit a megváltozott, új magyar életéről. (Azí is sokszor elferdítve, hamisan.) Nem tudja, hogy Budapest Európa legszebb fekvésű világvá-

Burási János

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

110.2

Hogyan növelhetnénk az idegenforgalmat?

Idő

u 1958.4

Személy

Forrás:

Új Szabadság

1958. 10. 24.

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

rosa, hogy itt vannak a leghatásosabb gyógyvizek, nem tudja, hogy a rómaiak idejétől a kiegyezés koráig számtalan csodás műemlékünk van, hogy a Balaton Európa legnagyobb melegvízű tava... Mit tud az átlag külföldi a pazar fertői kastélyról, amelynek parkja kicsiben Schönbrunnal vetekszik, ahol Haydn élt és alkotott, Beethoven koncertezett...

Idegenforgalmi propagandánk a hivatalos felvilágosítás szerinti „kitűnően szervezett és jó útemben készülnek a brosrák.” Ez igaz. Csak hogy propagandanyagaink — tisztelet a kevés kivételnek — fantáziátlanok és unalmasak. S ha ki is jutnak külföldre, rendszert a követségek valamelyik fiókjában porosodnak.

Az IBUSZ egyedül Bécsben tart fenn önálló utazási irodát. Minden követségünknek, külkereskedelmi kirendeltségünknek feladata volna a kinti idegenforgalmi propaganda. Am ezt a munkát egyedül a stockholmi követség látja el.

Politika, kultúra és üzlet

Az idegenforgalom — a devizatermelés legjövödelmezőbb módja. Egy külföldi turista általában napi 7—11 dollárt vagy ennek megfelelő egyéb valutát hagy az országban. S kap érte szállodai szobát és teljes ellátást. Van-e még egy „árucikk”, amely ilyen olcsón hoz devizát a népgazdaságnak?

1937-ben az idegenforgalom 40 millió pengő deviza-hasznót hozott a tőkés Magyarországra urai-

nak. Ausztria a múlt évben 3 millió schillinget forgalmazott az idegenforgalomból és egyébként deficités fizetési mérlegét ezzel tette aktívá. Mi devizában különösen szegények vagyunk. Vajon lemondhatunk-e egy fejlett turistaforgalom várható igen magas deviza-jövedelméről?

„Önt várja Magyarország!”

Feltétlenül érdemes lenne több nyugati és baráti fővárosban önálló utazási irodát nyitni a bécsi mintájára. Bele kell duruzsolni minden utazni vágyó külföldi fülebe: „Jöjjön Magyarországra! Magyarország várja önt! Várja a Kék Duna, a hullámzó Balaton, a csodás pesti panoráma, a tüzes tokaji és badacsonyi bor, az ízes magyar konyha, a budapesti zenei élet, várja a sportok hazája. Jöjjön Magyarországra!”

És ezzel egydőben képessé kell tenni az ország bizonyos területeit a mainál kétszer, ötször nagyobb idegenforgalom lebonyolítására.

Ehhez persze bizonyos befektetés is kell. De talán kevesebb, mint amennyit sokan gondolnak.

Több idegenforgalmi szakember azt hangoztatja, hogy azért kicsi az idegenforgalmunk, mert kevés a szálloda. De vajon a szálloda-hiány miatt eddig hány külföldi beutazási kérelmét utasítottuk el? Egyét sem. Építsünk hát új szállodákat? Építsünk. De a lényeg nem ez. Előbb nagyon gyorsan fejezzük be a már folyamat-

ban levő szállodaépítkezéseket. Jelenleg Budapesten háromezer szállodai férőhely van. Ha ennek csak a negyedét vesszük idegenforgalmi szempontból számításba, akkor is marad naponta 750 hely. Ez egy évben — állandó forgalom mellett — lehetővé teszi, hogy a külföldiek 250 ezer vendégnapot töltsenek Budapesten. (A vendégnapok száma 1956 és 1957-ben együttesen alig haladta meg a fenti szám felét.)

Amiben versenyképesek vagyunk

Egyesek fantaszta terveket dédelgetnek szívükben az idegenforgalom növelésére, elrugaszkod-

nak a mai valóságtól. Szép és üdvözlendő terv például a Duna-parti szállodásor vagy a síófoki helikopter-állomás. De ne csak 1975-öt nézzük. Nézzünk a lábunk elé. Nézzük: mit lehet csinálni ma, azonnal, erőnkhez mérten. Legyünk szerényebbek. Ne akarjunk egyszerre mindent, az egész országot „idegenforgalmilag fejleszteni”. Értjük be egyelőre Budapesten és a Balatonnal. Ne akarjuk azt se, hogy a mi Budapestünk Párizssal vetekedjék fényben, pompában és autóforgalomban. Ne akarjuk, hogy a mi Balatonunk partján „kacsalábon forogjanak” a hotelek száza, mint az amerikai Floridában vagy a velencei Lidón. Ne vetekedjünk hiúan, a sokszor gazdagabb külföld sokszor üres külsőségeivel.

Azt fejlesszük, ami speciálisan magyar, amiért érdemes idejön-

ni, amiben versenyképesek vagyunk.

Ilyen „csak magyar specialitás” például a budai gyógyvíz. A budapesti gyógyfürdők közül újból valóságos „devizagyára!” lehetne csinálni. Íme egy mondat az Az Est című lap egyik 1936-os riportjából: „Belépünk a Szent Lukács Fürdő ajtaján: német, angol, francia, olasz vendégek nyüzsögnek a hallban...” És ma? A valamikor világhírű gyógyfürdőinket aligha lehet megnyitni a külföldiek előtt, annyira elhanyagoltak, piszkosak, kulturálatlanok. Rendbehozásuk legalább annyira fontos, mint a helikopter-állomás, bár annál sokkal sürgősebb.

Vagy egy másik idézet a Magyarország című lap egyik 1939-es számából. A lap azt kérdezi a külföldiektől, miért szeretnek Pestre jönni, felsorolja a válaszokat, majd így foglalja össze a tanulságot: „Budapest világvárosnak egyik legnagyobb attrakciója gyönyörű fekvésén, műkincsein és középületein kívül kétségkívül Belvárosa.”

Ma, hosszú évek mulasztását pótlandó, az eddiginél sokkal szakértőbben óvjuk műemlékeinket, gondosabban ápoljuk középületeinket, csinósítjuk, fényesítjük Belvárosunkat. Ezt a munkát feltétlenül tovább kell folytatni. De talán lehetne az eddiginél tervszerűbben. Érdemes lenne az eddiginél jobban összpontosítani erőnket a Duna-partira, a főútvonalakra, a foghíjak gyors és szép beépítésére, a neonosításra, a budai

hegyvidékre, szép fővárosi tereinkre, üzleteinkre, a tisztaságra és így tovább.

Amink már megvan — azt kell fejlesztenünk, azt kell szebbé, vonzóbbá, kulturáltabbá tennünk. Amit már elkezdtünk építeni — azt kell befejeznünk.

A szűkkeblűség — pazarlás

Nevetséges, de így van: több, egyébként szép szállodánk azért piszkos, több szép éttermünkben azért rossz a kiszolgálás, mert „nincs beralap” néhány új takarítónő és felszolgáló alkalmazására. *Az ilyen apró és sajnos, naponta előforduló fukarkodás már nem takarékoskodás, hanem közönséges „pazarlás”, amely az idegenforgalom kedvezőtlen alakulásában bosszulja meg magát.*

Nem szabad az idegenforgalom politikai, kulturális és üzleti hasznát *sem fantasztá tervekkel, sem szűkkeblűséggel* veszélyeztetni. Reálisan kell számolni azzal a ténnyel, hogy a nemzetközi helyzet további alakulása során, a Szovjetunió békepolitikája és hazánk újabb politikai és gazdasági sikerei eredményeképpen *semmissé válik az imperialisták idegenforgalmi bojkott-politikája.*

Ha jobban menne az idegenforgalom „üzlete” —, gazdagabb

lenne hazánk. És nem utolsósorban mi is többet mehetnénk külföldre. Mert ha az utazás ma világszenvedéllyé vált, akkor miért maradna ki ebből a mi szocializmust építő szép Magyarorszá-
gunk?...

Buzási János